

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/
BM-II.059.1.310.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10402 Pana Posła Marcina Romanowskiego w sprawie umieszczenia nielegalnych migrantów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Uprzejmie informuję, że zapewnienie miejsc w pieczy zastępczej jest zadaniem własnym powiatu. W kompetencjach Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) nie leży akceptacja ani kontrola każdego indywidualnego przypadku umieszczania dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹, umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, z zastrzeżeniem ust. 2, art. 35a, art. 58 ust. 1 pkt 2 i 3 i art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3. Z kolei art. 103 ust. 2 pkt 2 ustawy stanowi, że do placówki przyjmuje się dziecko w przypadku, gdy zostało ono doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną.

Zgodnie z postanowieniami Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r.², której Polska była inicjatorem uchwalenia, a którą podpisała i ratyfikowała w 1991 r., państwa-strony mają obowiązek zapewnienia, aby we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej oraz inne organy krajowe, sprawą nadrzędną było najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Jakakolwiek dyskryminacja w realizacji tego obowiązku, w tym wobec dzieci cudzoziemskich, jest niedopuszczalna.

Realizacja zobowiązań jest uregulowana przepisami rangi ustawowej i brak jest podstawy do wydawania przez MRPiPS wytycznych w tym zakresie. Zgodnie z art. 397 ustawy z 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w przypadku zatrzymania małoletnich cudzoziemców bez opieki, Straż Graniczna występuje do sądu właściwego ze względu na miejsce zatrzymania z wnioskiem o umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w strzeżonym ośrodku. W przypadku wątpliwości dotyczących wieku cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego

¹ (Dz. U. z 2025 r., poz. 49, dalej: ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

² (Dz.U. nr 120, poz. 526 z późn.zm.).

ośrodka lub aresztu dla cudzoziemców, który podaje się za małoletniego, poddaje się go, za jego zgodą lub za zgodą jego przedstawiciela ustawowego, badaniom lekarskim w celu ustalenia rzeczywistego wieku cudzoziemca. W przypadku braku zgody na przeprowadzenia badań lekarskich cudzoziemca podającego się za małoletniego uważa się za osobę pełnoletnią.

Ponadto, zgodnie z art. 103 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej. W szczególności placówka jest zobowiązana do przyjęcia dziecka w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki, zarówno na podstawie orzeczenia sądu, jak i w sytuacji, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną. W ten sposób polskie służby realizują obowiązki wynikające z prawa, zapewniając ochronę i opiekę małoletnim cudzoziemcom przebywającym bez opieki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Odnosnie do środków bezpieczeństwa uprzejmie informuję, że zgodnie z ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich³, obowiązek posiadania standardów ochrony małoletnich spoczywa na wszystkich podmiotach pracujących z dziećmi, w tym na placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Standardy te wprowadza się w celu zapewnienia dzieciom ochrony przed krzywdzeniem i ustalenia procedur udzielenia im wsparcia, zapewnienia wszystkim pracownikom niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązywanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dziecka i ochrony dzieci przed przemocą, a także zapewnienia dzieciom, ich rodzicom/opiekunom oraz personelowi placówki niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w placówce oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia.

Zgodnie z wytycznymi Ministra Sprawiedliwości do standardów ochrony dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego przewidziane są odpowiednie zasady i procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka. Obejmują one m.in. zasady reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, procedurę reagowania na wypadek krzywdzenia, odizolowanie osoby stosującej przemoc, dokumentowanie działań oraz realizację planu wsparcia dziecka.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 181 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, finansowanie pobytu w pieczy zastępczej małoletnich cudzoziemców, o których mowa w art. 5 ust. 3, stanowi zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, realizowane przez powiaty. W ramach otrzymywanych na

³ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1802 z późn.zm.).

ten cel środków, powiaty mogą uzyskać refundację kosztów wynikających z pobytu małoletniego cudzoziemca w pieczy zastępczej.

Za prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych odpowiadają powiaty. Resortowi rodziny nie są znane przypadki wykorzystywania przez powiaty placówek opiekuńczo-wychowawczych do celów innych niż zapewnienie pieczy zastępczej małoletnim.

W styczniu br. został uruchomiony Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej (CRPZ). Rejestr ten stanowi kompleksową bazę danych i obejmuje m.in. wykaz wszystkich dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej, niezależnie od obywatelstwa lub statusu pobytowego. W Polskim systemie pieczy zastępczej przebywa obecnie 77 754 dzieci. Ministerstwo nie prowadzi odrębnej ewidencji dzieci pod kątem ich pochodzenia. Natomiast, według jednorazowego sprawozdania powiatów z 2024 roku, dotyczącego dzieci cudzoziemskich w Polskiej pieczy przebywało: 478 dzieci cudzoziemskich (0,6% ogółu dzieci w pieczy zastępczej). W tym:

- 54 dzieci z krajów UE (0,06% ogółu dzieci);
- 299 dzieci z krajów europejskich spoza UE, w tym 212 dzieci z Ukrainy (0,38% ogółu dzieci);
- 125 dzieci spoza Europy (0,16% ogółu dzieci).

Powyższe liczby dotyczą dzieci, które trafiły do polskiego systemu pieczy zastępczej, natomiast nie wszystkie z nich w nim pozostają. Uwzględniają one bowiem także te dzieci, których pobyt w pieczy był krótkookresowy z powodu, m.in. powrotu do rodzin biologicznych, powrotu do krajów pochodzenia, ucieczek, usamodzielnienia lub adopcji.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/